

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 165/19

Luxemburg, 19 decembrie 2019

Concluziile avocatului general în cauza C-311/18
Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Limited, Maximilian
Schrems

Potrivit avocatului general Saugmandsgaard Øe, Decizia 2010/87/UE a Comisiei privind clauzele contractuale tip pentru transferul de date cu caracter personal către persoane împuternicite de către operator stabilite în țări terțe este validă

Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD)¹, asemenea Directivei privind prelucrarea datelor cu caracter personal pe care a înlocuit-o², prevede că datele cu caracter personal pot fi transferate către o țară terță dacă aceasta din urmă asigură un nivel adecvat de protecție a acestor date. În lipsa unei decizii a Comisiei prin care se constată caracterul adecvat al nivelului de protecție asigurat în țara terță în cauză, operatorul poate totuși efectua transferul dacă acesta este prevăzut cu garanții corespunzătoare. Aceste garanții pot în special lua forma unui contract între exportatorul și importatorul de date care să conțină clauze tip de protecție prevăzute într-o decizie a Comisiei. Prin Decizia 2010/87/UE³, Comisia a instituit clauze contractuale tip pentru transferul de date cu caracter personal către persoane împuternicite de către operator stabilite în țări terțe. Prezenta cauză privește validitatea acestei decizii.

Situația de fapt și istoricul litigiului principal

Litigiul principal are în istoricul său o procedură inițiată de domnul Maximilian Schrems, un utilizator austriac al Facebook, și în care s-a pronunțat deja o Hotărâre a Curții de Justiție la 6 octombrie 2015 (denumită în continuare „Hotărârea Schrems”) ⁴.

Datele utilizatorilor de Facebook care au reședința în Uniune, precum domnul Schrems, sunt transferate, în tot sau în parte, de la Facebook Ireland, filiala irlandeză a Facebook Inc., pe servere situate pe teritoriul Statelor Unite, unde fac obiectul unei prelucrări. În 2013, domnul Schrems a depus o plângere la autoritatea irlandeză responsabilă de supravegherea aplicării dispozițiilor de protecție a datelor cu caracter personal (denumită în continuare „autoritatea de supraveghere”), considerând că, având în vedere dezvăluirile făcute de domnul Edward Snowden cu privire la activitățile serviciilor de informații ale Statelor Unite (în special National Security Agency sau „NSA”), dreptul și practicile din Statele Unite nu asigură o protecție suficientă a datelor transferate către această țară împotriva supravegherii de către autoritățile publice. Autoritatea de supraveghere a respins această plângere, în special pentru motivul că în decizia sa din 26 iulie

¹ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (JO 2016, L 119, p. 1).

² Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO 1995, L 281, p. 31, Ediție specială 13/vol. 17, p. 10).

³ Decizia Comisiei din 5 februarie 2010 privind clauzele contractuale tip pentru transferul de date cu caracter personal către persoanele împuternicite de către operator stabilite în țări terțe în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO 2010, L 39, p. 5), astfel cum a fost modificată prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/2297 a Comisiei din 16 decembrie 2016 (JO 2016, L 344, p. 100).

⁴ Hotărârea Curții din 6 octombrie 2015, *Schrems*, [C-362/14](#), a se vedea de asemenea CP [nr.º117/15](#))

2000⁵, Comisia a apreciat că în cadrul regimului denumit al „sferei de siguranță”⁶, Statele Unite asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal transferate. Prin Hotărârea Schrems, Curtea de Justiție, răspunzând la o întrebare adresată de High Court (Înalta Curte de Justiție, Irlanda), a declarat nevalidă Decizia „Sfera de siguranță”.

Ca urmare a Hotărârii Schrems, instanța de trimitere a anulat decizia prin care autoritatea de supraveghere a respins plângerea domnului Schrems și a trimis-o la această autoritate spre reexaminare. Aceasta a deschis o investigație și a solicitat domnului Schrems să își reformuleze plângerea ținând seama de declararea caracterului nevalid al Deciziei „Sfera de siguranță”.

În acest scop, domnul Schrems a solicitat Facebook Ireland să precizeze temeiurile juridice pe care sunt întemeiate transferurile datelor cu caracter personal ale utilizatorilor Facebook din Uniune către Statele Unite. Facebook Ireland a menționat un acord de transfer și de prelucrare a datelor (*data transfer processing agreement*) încheiat între ea însăși și Facebook Inc., aplicabil începând cu 20 noiembrie 2015, și a invocat Decizia 2010/87.

În plângerea sa reformulată, domnul Schrems susține, pe de o parte, că clauzele conținute în acest acord nu sunt conforme cu clauzele contractuale tip prevăzute de Decizia 2010/87 și, pe de altă parte, că aceste clauze contractuale tip nu ar putea, indiferent de situație, să justifice transferul datelor cu caracter personal care îl privesc către Statele Unite. Domnul Schrems afirmă, astfel, că nicio cale de atac nu permite persoanelor vizate să își valorifice în Statele Unite drepturile la respectarea vieții private și la protecția datelor cu caracter personal. În aceste condiții, domnul Schrems solicită autorității de supraveghere să suspende acest transfer în temeiul Deciziei 2010/87.

Prin investigația sa, autoritatea de supraveghere urmărea să stabilească dacă Statele Unite asigură o protecție adecvată a datelor cu caracter personal ale cetățenilor Uniunii și, în cazul unui răspuns negativ, dacă utilizarea clauzelor contractuale tip prezintă garanții suficiente în ceea ce privește protecția libertăților și a drepturilor fundamentale ale acestora din urmă. Apreciind că instrumentarea plângerii domnului Schrems depinde de aspectul dacă Decizia 2010/87 este validă, autoritatea de supraveghere a inițiat o procedură în fața High Court pentru ca aceasta să se adreseze Curții în legătură cu acest subiect. High Court a efectuat trimiterea preliminară solicitată de această autoritate.

În concluziile prezentate astăzi, **avocatul general Henrik Saugmandsgaard Øe propune Curții de Justiție să răspundă că analiza întrebărilor nu a evidențiat elemente de natură să afecteze validitatea Deciziei 2010/87.**

Avocatul general observă cu titlu introductiv că litigiul principal are unica miză de a se stabili dacă Decizia 2010/87, prin care Comisia a instituit clauzele contractuale tip invocate în sprijinul transferurilor vizate în plângerea domnului Schrems, este validă.

Avocatul general consideră în primul rând că dreptul Uniunii se aplică transferurilor de date cu caracter personal către o țară terță atunci când aceste transferuri sunt subordonate unor finalități comerciale, deși datele transferate sunt susceptibile să facă obiectul unei prelucrări în scopuri de securitate din partea autorităților publice din această țară terță.

În al doilea rând, avocatul general constată că dispozițiile RGPD referitoare la transferurile către țări terțe au scopul de a asigura continuitatea unui nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal, indiferent dacă datele sunt transferate în temeiul unei decizii privind caracterul adecvat sau pe baza unor garanții adecvate furnizate de exportator. În opinia lui, modul de atingere a acestui obiectiv diferă însă în funcție de temeiul juridic al transferului. Pe de o parte, o decizie privind caracterul adecvat are ca obiect constatarea faptului că o țară terță determinată asigură, în

⁵ Decizia 2000/520/CE a Comisiei din 26 iulie 2000 în temeiul Directivei 95/46/CE privind caracterul adecvat al protecției oferite de principiile „sferei de siguranță” privind protecția vieții private și întrebările de bază aferente, publicate de Departamentul Comerțului al S.U.A (JO 2000, L 215, p. 7, Ediție specială 16/vol. 1, p. 64).

⁶ Regimul sferei de siguranță cuprinde o serie de principii privind protecția datelor cu caracter personal la care întreprinderile americane pot adera în mod voluntar.

considerarea dreptului și a practicilor aplicabile în aceasta, un nivel de protecție a drepturilor fundamentale ale persoanelor ale căror date sunt transferate care să fie în esență echivalent celui rezultat din RGPD, interpretat în lumina cartei. Pe de altă parte, **garanțiile adecvate furnizate de exportator, în special pe cale contractuală, trebuie să asigure în sine un asemenea nivel de protecție.** În acest sens, clauzele contractuale tip adoptate de Comisie prevăd un mecanism general aplicabil transferurilor indiferent de țara terță de destinație și de nivelul de protecție asigurat în aceasta.

Avocatul general efectuează în al treilea rând o analiză a validității Deciziei 2010/87 din perspectiva cartei. El apreciază că faptul că această decizie și clauzele contractuale tip pe care le prevede nu sunt obligatorii pentru autoritățile țării terțe de destinație și așadar nu le împiedică să impună importatorului obligații incompatibile cu respectarea acestor clauze nu determină în sine caracterul nevalid al deciziei amintite. Conformitatea Deciziei 2010/87 cu cartea depinde de aspectul dacă există mecanisme suficient de solide care permit să se asigure suspendarea sau interzicerea transferurilor întemeiate pe clauze contractuale tip în cazul încălcării acestor clauze sau al imposibilității de a le respecta.

În opinia lui, această situație se regăsește în măsura în care există o **obligație – ce revine operatorilor și, în cazul inacțiunii acestora din urmă, autorităților de supraveghere – de a suspenda sau de a interzice un transfer atunci când, din cauza unui conflict între obligațiile care decurg din clauzele tip și cele impuse de dreptul țării terțe de destinație, aceste clauze nu pot fi respectate.**

Avocatul general constată pe de altă parte că instanța de trimitere repune în discuție în mod indirect anumite aprecieri efectuate de Comisie în Decizia din 12 iulie 2016, denumită „Scutul de confidențialitate”⁷. În această decizie, Comisia a constatat că Statele Unite asigură un nivel adecvat de protecție a datelor transferate din Uniune în cadrul regimului stabilit prin această decizie, având în vedere în special garanțiile cu privire la accesul autorităților din serviciul de informații americane la aceste date, precum și protecția juridică oferită persoanelor ale căror date sunt transferate⁸. În opinia avocatului general, soluționarea litigiului principal nu necesită pronunțarea Curții cu privire la validitatea Deciziei „Scutul de confidențialitate” întrucât acest litigiu are ca obiect numai validitatea Deciziei 2010/87. Avocatul general prezintă însă cu titlu subsidiar motivele care îl fac să ridice problema validității Deciziei „Scutul de confidențialitate” din perspectiva drepturilor la respectarea vieții private și la protecția datelor cu caracter personal, precum și a dreptului la o cale de atac eficientă.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la citirea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

⁷ Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1250 a Comisiei din 12 iulie 2016 în temeiul [Directivei 95/46] privind caracterul adecvat al protecției oferite de Scutul de confidențialitate UE-SUA (JO 2016, L 207, p. 1).

⁸ Asemenea Deciziei „Sfera de siguranță” care a precedat-o, Decizia „Scutul de confidențialitate” se bazează pe aderarea în mod voluntar a întreprinderilor la o serie de principii referitoare la protecția datelor cu caracter personal.